

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA GMINY MOGIELNICA
NA 2025 ROK**

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2025 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu. Program przedstawia do realizacji zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 2151). Zgodnie z cytowaną wyżej ustawą zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczenie dostępności alkoholu, leczenie, rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Program stanowi integralną część strategii rozwiązywania problemów społecznych i jest zgodny z założeniami:

1. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. /t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151/
2. Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 /Dz.U. z 2021 r. poz. 642/
3. Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej /Dz.U. z 2024 r. poz. 424/
4. Krajowym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Program adresowany jest do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z problemem alkoholowym, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia.

II. CELE I DZIAŁANIA

1. Cele Programu:

- 1) ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży poprzez realizację programów profilaktycznych;
- 2) zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy;
- 3) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy

psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

- 4) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

2. Działania:

Prowadzenie działań profilaktycznych na trzech poziomach, tj. odpowiednio do stopnia ryzyka:

Profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji. Działania uniwersalne są realizowane w populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub papierosowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne, są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc z definicji przede wszystkim działaniem uprzedzającym a nie naprawczym.

Profilaktyka wskazująca – to działania wymagające ukierunkowania na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych. Są to działania profilaktyczne adresowane do osób (grup osób), które demonstrują wczesne symptomy problemów alkoholowych i innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu i innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu opisanych w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10.

III. PODMIOTY ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

- 1 . Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2 . Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Zespół Interdyscyplinarny
- 4 . Posterunek Policji
5. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich

IV . ZADANIA DO REALIZACJI.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Współpraca z poradniami odwykowymi i szpitalami funkcjonującymi na terenie powiatu oraz z oddziałem odwykowym specjalistycznego szpitala w Radomiu ul. Krychnowicka 1 polegająca na wymianie doświadczeń, kierowaniu osób z problemem alkoholowym do w/w instytucji oraz wsparcie finansowe tych placówek.
3. Udzielanie pomocy rodzinom w których występują problemy alkoholowe. Ochrona przed przemocą w rodzinie.
4. Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej na terenie gminy w szczególności dla dzieci i młodzieży przez organizowanie spotkań, pogadanek, imprez artystycznych o tematyce profilaktycznej.
5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, mającej na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych.
6. Organizowanie programów profilaktycznych mających na celu uczenie życia w zdrowiu i trzeźwości, w szczególności dotyczących uczniów w wieku inicjacji alkoholowej.
7. Opieka nad rodzinami o podwyższonym ryzyku problemu alkoholowego.
8. Organizowanie pomocy dla rodzin, w których występuje zjawisko przemocy.
9. Pomoc dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w postaci dożywiania, organizowania wolnego czasu oraz wyjazdów na obozy, wycieczki i kolonie.
10. Współpraca z Policją w celu wyeliminowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz kontrolowania punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych dot. przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości /dofinansowanie działań Policji mających na celu realizację w/w zadań/.
11. Organizowanie i finansowanie lokalnych imprez /zawodów sportowych, imprez artystycznych/ wspierających zdrowe i aktywne spędzanie wolnego czasu.

12. Kontrola podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych /szkolenie sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi/.
13. W przypadku wystąpienia zagrożeń wprowadzenia przez Radę Miejską czasowych lub stałych zakazów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
14. Wspieranie i finansowanie placówek oświatowych i kulturalnych gminy, inwestycji gminnych, min. in. szkół, bazy sportowo-rekreacyjnej, świetlic szkolnych, ośrodków kultury w celu realizacji zadań profilaktyczno-terapeutycznych.
15. Współpraca i finansowanie policji w zakresie doposażenia w niezbędne do ich pracy rzeczy /pościel, sprzęt/ oraz zakup paliwa zużytego w czasie kontroli placówek handlowych i gastronomicznych.
16. W szczególnych przypadkach pomoc socjalna dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.
17. Kierowanie do sądu wniosków o orzeczenie przymusowego leczenia dla osób uzależnionych od alkoholu.
18. Finansowanie świadczeń medycznych dla osób z chorobą alkoholową.
19. Finansowanie wyjazdów na zawody sportowe dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz ich trenerów i opiekunów.
20. Organizowanie imprez bezalkoholowych /turnieje sportowe, ogniska z udziałem dzieci i młodzieży, programu profilaktycznego/.
21. Współpraca z sądem, prokuraturą i policją w celu kierowania osób z problemem alkoholowym do Poradni Odwykowej celem podjęcia leczenia.
22. Edukacja rodziców, nauczycieli i wychowawców w zakresie abstynencji.
23. Szkolenie personelu medycznego, pedagogów szkolnych, nauczycieli, policjantów, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego.
24. Zakup pomocy dydaktycznych do realizacji zadań profilaktycznych.
25. Dofinansowanie zakupu sprzętu specjalistycznego do wykonywania usług medycznych dla osób z problemem alkoholowym.
26. Dofinansowanie sprzętu monitoringu miejskiego służącego do monitorowania miejsc gdzie występują szkody spowodowane przez spożywanie alkoholu.

27. Szkolenie i finansowanie szkoleń członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zwrot delegacji związanych z wyjazdem na szkolenie.
28. Zakup czasopism i materiałów profilaktycznych.
29. Dofinansowanie dodatkowych służb Policji na terenie miasta i gminy Mogielnica w celu lepszego zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców gminy, przeciwdziałaniu nadużywania alkoholu oraz zapobieganiu narkomanii.

V . ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Źródło finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowią dochody gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2024.

VI . ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za udział w posiedzeniu członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 200 zł brutto z działu ochrony zdrowia, rozdziału przeciwdziałanie alkoholizmowi.